

[Vilhelm Rasmussen.]

jeg, at det er meget langt fra, at det er heldigt for Trivselen i Skolen, om hvert enkelt Barn gennemexamineres i alle de andre Fag. Det er efter min Erfaring langt, langt bedre, om Læreren i Forældrenes Nærvarelse, i Autoriteternes Nærvarelse har, hvad jeg kalder en Samtaletime, med sine Elever, i hvilken han viser, hvordan han under sine allerbedste Former underviser, og viser, hvorledes Børnene er i Stand til at klare et opgivet Spørgsmaal i en indgaaende Samtale med deres Lærer.

Jeg vil imidlertid ikke undlade at gøre opmærksom paa, at man ogsaa kan fortolke Paragraffen paa en saadan Maade, at den fører lige den stik modsatte Vej. Hvis man nemlig, som det sker i dette Ændringsforslag, ganske særlig fremhæver Skrivning, Regning, skriftligt og mundtligt Dansk, kan det opfattes som en indirekte Opfordring til Læreren til at drive alt for megen Træning med Hensyn til disse Færdighedsfag, saaledes at de vel giver den Frihed, der er Tale om i Paragraffens senere Stykke, men ikke har vaaget med tilstrækkelig Omhu over Skolens mere frie Fag.

Derfor tror jeg, at jeg taler paa Flertallets Vegne, naar jeg siger, at dette sidste er ikke det, Flertallet har ønsket at indskærpe ved sin Tilslutning til den højtærede Ministers Ændringsforslag.

Dernæst vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om Ændringsforslag Nr. 56 til § 17. Det vedrører Kredslærerne. Medens Lovforslaget gaar ud paa at lægge det almindelige Tilsyn, Overvaagen af Skolens Arbejde, i Forældrenes Haand, har den højtærede Minister foreslaaet, at en særlig pædagogisk Sagkundskab skulde stilles til Raadighed for Folkeskolen ved Kredslæreren. Men i dette Ændringsforslag foreslaas det, at Kredslærerstillingen opslaas ledig. Det tror jeg er et Fremskridt, det vil give disse Stillinger en forøget Vægt. Jeg anerkender, at der kan diskuteres, hvad jeg ikke skal her, om, hvorvidt den ene eller anden Form af pædagogisk Vejledning er den bedste. Men jeg vil her gerne gøre opmærksom paa; navnlig efter denne Ændring, at en Kredslærer er en Lærer fra en Kreds, en Lærer, der kommer fra en Kreds af Lærere, ikke en Embedsmand, som staar himmelhøjt hævet over de andre, men som primus inter pares. Det er en Mand, som, naar han skal hævde sig, naar han kommer ud for at give Vejledning, fremfor alt maa bygge paa den Dygtighed, han selv har lagt for Dagen ved Ledelsen af sin egen Skole.

Derfor har jeg den Tro, at selv om Lærerne maaske ikke straks var helt begejstrede for de Kredslærere, som var bragt i Forslag, vil man forstaa, at det er en Ordning, som i sig selv har stor Værdi. Og skulde det vise sig, at den anden paatænkte Ordning med Amtsskolekonsulenten var bedre, kan man i Fremtiden komme til den.

Dernæst finder jeg Anledning til at gøre en Bemærkning om Ændringsforslag Nr. 57 til § 20, der er stillet af Ministeren og tiltraadt ikke blot af Flertallet, Socialdemokrater og det radikale Venstre, men ogsaa af Venstre. Efter dette Ændringsforslag sondres der skarpt mellem paa den ene Side Købstadkommunernes Skolevæsen, som kommer til at sortere direkte under Undervisningsministeriet, og paa den anden Side de øvrige Skoler. Ogsaa det tillægger jeg pædagogisk Værdi. Jeg ved godt, at denne Betragtning ikke egentlig er alle Menneskers; men derfor kan den da endelig nok være rigtig. Jeg mener, at enhver Skole er et Forsøg paa, hvordan man nu kan gøre det; og er denne Betragtning rigtig, er der i Virkeligheden ogsaa her indledet et storstilet Forsøg, nemlig dette: Hvor gaar det bedst, i Købstæderne, hvis Skolevæsen man lægger direkte under den højtærede Minister, eller i Landkommunerne, hvor man skyder et Mellemlid ind? Hvor faar vi at se det største pædagogiske Initiativ, under den ene eller under den anden Form? Jeg vilde gerne, at man skulde anlægge en lidt videre Betragtning, saa man ikke netop ser Sagen saaledes, at dette Ændringsforslag blot gaar ud paa at etablere en Forskel mellem Købstæder og Landkommuner. Nej, vi skal se, hvad der ligger i det, hvad der kan tænkes at være i den ene og i den anden Ordning af drivende Kræfter med Hensyn til Fremskridt paa Opdragelsens Omraade.

Ændringsforslag Nr. 61 til § 27 er en Simplificering af Førstelærers Opgave. Ved Ændringsforslaget bestemmes kun:

„Det paahviler Førstelæreren at besørge Skolens Administration og føre Tilsyn med den daglige Orden. Omfanget af hans Gerning som Førstelærer i det hele bestemmes af Skolenævnet.“

Man har altsaa undladt at nævne det fremmede Ord „Instruks“, men overladt det til Skolenævnet i hvert enkelt Tilfælde at bestemme, hvor vidt det vil gaa. Det kan føre til videregaaende Bestemmelser end dem, Lovgivningsmagten oprindeligt havde tænkt; men det kan ogsaa føre til snævrere Bestemmelser.

Dernæst er Ændringsforslag Nr. 82 til